

Львівський національний університет імені Івана Франка

Факультет педагогічної освіти

Кафедра загальної педагогіки та педагогіки вищої школи

**НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ
ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
З НАВЧАЛЬНОГО КУРСУ**

ОРГАНІЗАЦІЯ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО ДОЗВІЛЛЯ

**для студентів магістерської програми
013 Початкова освіта
факультету педагогічної освіти
денної форми навчання**

Уклав: доц. Теодор Лещак

Львів 2020

ВСТУП

Змістовне і розвиваюче дозвілля школяра є запорукою його особистісного та соціального поступу як у часі навчання, так і згодом у дорослому житті. Роль педагога в оптимальній організації такого дозвілля є вирішальною. Запорукою ефективної діяльності педагога виступає його теоретична і практична підготовка до гармонійної, конструктивної і партнерської взаємодії з учнями з метою особистісного вдосконалення та інтелектуального розвитку. Ознайомлення з методикою організації сприятливого середовища для інтелектуального розвитку школярів і ефективними технологіями проведення інтелектуальних ігор сприяє формуванню в учнів стійкої мотивації до пізнавальної діяльності, розумового розвитку і самоосвіти упродовж всього життя. Налагодження командної взаємодії розвиває соціальні навички школярів, спонукає налагодженню між ними довірливого і доброзичливого спілкування, створює умови для формування уміння роботи в команді, а в подальшій перспективі – активної участі у житті громадянського суспільства.

За результатами вивчення курсу студенти повинні

знати:

- основні принципи і шляхи налагодження гармонійного розвиваючого середовища та ефективної міжособистісної взаємодії школярів;
- типологію інтелектуальних ігор і методику їх проведення з урахуванням вікової періодизації розвитку особистості;
- особливості педагогічного впливу в системі «вчитель – команда – гравець»,
- технології проведення навчально-виховних заходів інтелектуального спрямування.

уміти:

- формувати психологічно комфортне середовище у макро- і мікрогрупах дитячого колективу, сприяти формуванню гармонійних міжособистісних стосунків та налагодженню конструктивної співпраці між учасниками ігрової команди, застосовуючи найбільш доцільні та ефективні прийоми й техніки психолого-педагогічного впливу;
 - проводити різноманітні за формою, методами та змістом шкільні турніри з інтелектуальних ігор;
 - ефективно мотивувати школярів до інтелектуального саморозвитку і самоосвіти.
-

Тема 1. Поняття інтелекту.

- Підготовка до практичного заняття № 1.
- Опрацювання літератури до теми.
- **Самостійна робота №1.** Скласти порівняльну таблицю інтелектуального розвитку людини за віковими періодами.
- *Вихідні дані:* вікова періодизація за Еріксоном.
- *Алгоритм виконання:* кожен віковий період слід проілюструвати 3-4 характерними особливостями інтелектуального розвитку.

Тема 2. Інтелектуальні ігри.

- Підготовка до практичного заняття № 2.
- Опрацювання літератури до теми.

Тема 3. Командні інтелектуальні ігри.

- Підготовка до практичного заняття № 3.
- Опрацювання літератури до теми.
- **Самостійна робота №2.** Сформувати таблицю якостей інтелекту та інтелектуальних ігор, що розвивають ці якості.

- *Вихідні дані:* якості інтелекту, типологія інтелектуальних ігор.
- *Алгоритм виконання:* до кожної якості інтелекту слід підібрати по 3-4 гри, що забезпечують їхній оптимальний розвиток.

Тема 4. Організація гурткової роботи у сфері інтелектуальних ігор.

- Підготовка до практичного заняття № 4.
- Опрацювання літератури до теми.
- **Самостійна робота №3.** Порівняти психологічні особливості індивідуального і колективного ігрового процесу у різні вікові періоди життя людини та складіть порівняльну таблицю.

Вихідні дані: вікова періодизація Еріксона, типологія інтелектуальних ігор.

Алгоритм виконання: у формі таблиці висвітлити психологічні аспекти участі людини в індивідуальній грі та в колективній грі і прослідкувати ці аспекти упродовж вікових періодів життя людини.

Тема 5. Індивідуальні інтелектуальні ігри.

- Підготовка до практичного заняття № 5.
- Опрацювання літератури до теми.

Тема 6. Ігрове завдання для інтелектуальної гри.

- Підготовка до практичного заняття № 6.
- Опрацювання літератури до теми.
- **Самостійна робота №4.** Проаналізувати актуальні зразки ігрових регламентів інтелектуальних турнірів для учасників різних вікових груп.

Вихідні дані: типові правила інтелектуальних ігор, зразки ігрових регламентів, вікова періодизація Еріксона.

Алгоритм виконання: у довільній формі проаналізувати і висвітлити особливості чинних регламентів всеукраїнських і регіональних турнірів з різних інтелектуальних ігор для різних вікових груп.

Тема 7. Проведення турніру з гри «Що? Де? Коли?».

- Підготовка до практичного заняття № 7.
- Опрацювання літератури до теми.

Тема 8. Проведення турніру з гри «Брейн-ринг».

- Підготовка до практичного заняття № 7.
- Опрацювання літератури до теми.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА І ЛІТЕРАТУРА

Основна (базова)

1. Гармаш І. Ігри та розваги. Київ, 1996. 272 с.
2. Гармаш І. У годину дозвілля. Київ, 1992. 256 с.
3. Лещак Т. Організація інтелектуального дозвілля школярів. Навчально-методичний посібник. Львів, 2016. 162 с.
4. Скворчевська О. Ігрові методики роботи з учнями 1-4 класів. Харків, 2007. 208 с.
5. Шевчук М. Дидактична гра як засіб пізнання і розвитку творчості учнів. Матеріали консультпункту для учителів початкових класів. Нетішин, 2014. 87 с.

Додаткова (допоміжна)

1. Аллен Д. Як впорядкувати справи. Мистецтво продуктивності без стресу. Київ: КМ-Букс, 2018. 392 с.
2. Браун П., Редігер Г., Макденіел М. Засіло в голові. Наука успішного навчання. Київ: наш Формат, 2019. 240 с.
3. Горслі К. Пам'ять без обмежень. Потужні стратегії запам'ятовування. Київ: Наш Формат, 2019. 128 с.
4. Гоулман Д. Емоційний інтелект. Харків: Vivat, 2019. 288 с.

5. Джейн Б. Бурка, Ленора М. Юен. Прокрастинація. Чому ви вдаєтеся до неї і що можна зробити із цим вже сьогодні. Львів : Вид-во Старого Лева, 2018. 400 с.
6. Зінсер В. Текст Пекс Шмекс. Магія переконливих текстів. Київ : Наш Формат, 2018. 288 с.
7. Ільяхов М., Саричева Л. Пиши, скорочуй? Як створювати сильний текст. Київ : Book Shelf, 2019. 440 с.
8. Камп П. Прорив у швидкості читання. Київ: Наш формат. 2018. 336 с.
9. Канеман Д. Мислення швидке й повільне. Київ: Наш Формат, 2017, 2019. 480 с.
10. Оклі Б. Навчитися вчитися. Як запустити свій мозок на повну. Київ: Наш формат. 2018. 272 с.
11. Сігман М. Таємне життя розуму. Харків: Vivat, 2018. 288 с.
12. Фріт К. Формування мозку. Харків: Клуб Сімейного Дозвілля, 2019. 272 с.

Інтернет-джерела

1. bazaua.org.ua (дата звернення: 02.09.2019).
2. u3.org.ua (дата звернення: 02.09.2019).
3. lolit.org.ua (дата звернення: 02.09.2019).